

ZKUŠENOSTI S DANĚMI 2021
A NOVINKY NA 2022

NA STRANĚ 2

ZAMĚSTNANECKÉ AKCIOVÉ
PROGRAMY

NA STRANĚ 4

ŘÍZENÍ FIRMY V TURBULENTNÍM
EKONOMICKÉM PROSTŘEDÍ

NA STRANĚ 5

ÚVODNÍK

Vážení čtenáři,
jménem BDO si vás touto cestou dovoluji přivítat v roce 2022 a popřát do nadcházejícího období pevné zdraví a úspěšný byznysový rok. I v tomto vydání newsletteru vám přinášíme informace o daňových a právních novinkách, ale i dalších zajímavostech.

V prvním článku s vámi Lukáš Toman, daňový poradce a právník, sdílí své **zkušenosti s daněmi v roce 2021 a informuje o novinkách, které přinesl rok 2022.**

Vřele vám doporučuji se s obsahem článku seznámit.

V dalším článku představují Monika Lodrová a Adam Hussein **institut zaměstnaneckých akciových programů**. Přestože v podmínkách ČR nemusí být tyto programy z pohledu daní a odvodů tak výhodné, jako například v USA, je zcela určitě na místě informovat se o této možnosti, kterou lze motivovat zaměstnance a management společnosti.

Vít Křivánek se ve svém článku **věnuje tématice deklarovaného dodavatele**.

Seznámí vás s podmínkami pro uplatnění nároku na odpočet DPH.

V neposlední řadě se společně s Kamilem Vanišem podíváme na **problematiku**

strategického, operativního a finančního řízení firmy v dnešním turbulentním ekonomickém prostředí.

Nyní mi dovoluji jednu praktickou radu na závěr. Od 1. 1. 2022 se „fikce doručení“ uplatní i na datové zprávy doručované mezi soukromými subjekty, tj. mezi občany nebo společnostmi. Doposud se totiž fikce doručení uplatňovala výhradně na datové zprávy zasílané mezi soukromým subjektem a orgánem veřejné moci. Aktuálně platí, že **pokud neotevřete datovou schránku déle než 10 dnů, jakákoli datová zpráva se tím stane doručenu**, a to bez ohledu na to, zda jste se s jejím obsahem seznámili, či nikoli. Z tohoto důvodu doporučuji nastavení odpovídajících procesů tak, abyste datovou schránku měli pod kontrolou a nemohlo tak dojít k žádné nepříjemnosti. Stejně v jako minulém roce i letos se můžete těšit na pestrou škálu seminářů. Jejich přehled najdete na konci tohoto čísla.

Ještě jednou vám přeji úspěšný rok 2022.

My v BDO vám budeme plně k dispozici, abychom vás a vaše podnikání podpořili a pomohli vám vaše cíle dosáhnout.

Lukáš Regec
Partner

OBSAH

- ▶ Zkušenosti s daněmi 2021 a novinky na 2022
- ▶ Zaměstnanecké akciové programy
- ▶ Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet DPH, aneb musí podnikatel prokazovat tzv. deklarovaného dodavatele?
- ▶ Řízení firmy v turbulentním ekonomickém prostředí
- ▶ Přehled našich plánovaných seminářů

BDO V ČESKU

- ▶ Audit, daně, účetnictví & mzdové poradenství, právo, IT a znalectví
- ▶ Více než 450 odborníků
- ▶ 58 certifikovaných daňových poradců, 35 certifikovaných auditorů, 5 certifikovaných znaleckých expertů
- ▶ 6 kanceláří v České republice

ZKUŠENOSTI S DANĚMI 2021 A NOVINKY NA 2022

Konec roku 2021 byl z daňového hlediska velmi netypickým: na poslední chvíli nebyly přijímány žádné zásadní novely zákonů účinné hned od 1. ledna. Změna vlády tedy jednou přinesla tolik potřebnou stabilitu v daňových zákonech.

Níže naleznete přehled klíčových zkušeností s daňovými změnami z loňského roku společně s přehledem toho, na co si dát pozor v roce 2022.

DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

Majetek dle zákona o daních z příjmů

- ▶ Změna hranice vstupní ceny u hmotného movitého majetku ze 40 tis. na 80 tis. Kč od 1. 1. 2021.
- ▶ Stejná hranice, 80 tis. Kč, platí i pro technické zhodnocení hmotného movitého majetku.
- ▶ **Vypuštění definice nehmotného majetku ze zákona o daních z příjmů od 1. 1. 2021.** Nehmotný majetek je nadále definován jen účetními předpisy.
- ▶ S ohledem na změny u hmotného a nehmotného majetku uvedené výše doporučujeme zrevidovat interní účetní směrnice týkající se výše vstupní ceny dlouhodobého majetku, zda jsou nastavené hranice stále v souladu s aktuálními požadavky společnosti.
- ▶ Nehmotný majetek zařazený do 31. 12. 2020 se odpisuje dle znění zákona o daních z příjmů účinného k 31.12.2020. To se týká i technického zhodnocení takového nehmotného majetku.
- ▶ Pro hmotný majetek z 1. či 2. odpisové skupiny pořízený od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021 je možné využít mimořádné odpisy, kterými dojde k plnému daňovému odpisu majetku během 12, resp. 24 měsíců.

Oznámení osvobozených příjmů plynoucích do zahraničí

- ▶ Za celý rok 2021 se již nepodává měsíční oznámení.
- ▶ Povinnost podat roční oznámení za rok 2021 do 31. 1. 2022.
- ▶ V rámci ročního oznámení se neuvádějí příjmy, které v rámci kalendářního měsíce a jednotlivého typu příjmů nepřesáhly 300 tis. Kč.

Stravenkový paušál

- ▶ V porovnání se stravenkami jiné daňové nastavení – projeví se například u 12hodinových směn a poskytnutí vyšších než daňově optimálních částek.
- ▶ Na straně zaměstnance se jedná o **osvobozený příjem do výše 82,60 Kč (od 1. 1. 2022).**
- ▶ Na straně zaměstnavatele se jedná o daňově plně účinný výdaj bez omezení jeho výše.

Výdaje na COVID testování

- ▶ Daňově účinné jsou výdaje na takové testování, které je prováděno za účelem ochrany zdraví při práci.

- ▶ Ministerstvo zdravotnictví obecně považuje testování na přítomnost viru SARS-CoV-2 za součást zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Náhrada nákladů zaměstnanci při home office

- ▶ Zaměstnavatel má zákonnou povinnost nahradit zaměstnanci jeho náklady.
- ▶ Náhrada nákladů musí být podložena skutečnými výdaji či kalkulací ze skutečných výdajů.
- ▶ Výjimku může tvořit náhrada nákladů v paušální výši na opotřebení vlastního nářadí, vybavení zaměstnance ve výši hypotetických daňových odpisů.

Sleva na dani za zastavené exekuce

- ▶ Nová sleva na dani s účinností od 1. 1. 2022 je přímo návazná na změnu exekutorského řádu.
- ▶ Sleva na dani je ve výši od exekutora přiznané náhrady za bezúspěšně vymáhanou pohledávku.
- ▶ Předmětnými jsou pohledávky ve výši maximálně 1.500 Kč, které se bez úspěchu vymáhaly alespoň 3 roky.

ÚČETNICTVÍ

Zveřejnění účetní závěrky přes správce daně

- ▶ Nová možnost zveřejnění účetní závěrky.
- ▶ Lze využít pro účetní závěrky s koncem účetního období nejdříve 31. 12. 2021.
- ▶ Technicky se zveřejnění provede formou přílohy účetní závěrky jako přílohy k daňovému přiznání a uvedením údaje o rozsahu, v jakém má být účetní závěrka předána rejstříkovému soudu.

Přijaté interpretace Národní účetní rady

- ▶ Vykázání vkladu do právnické osoby neziskového charakteru v aktivech vkladatele (I-44).
- ▶ Znehodnocení stálých hmotných a nehmotných aktiv – testování a vykazování (I-45).
- ▶ Účetní řešení uvolněného a vypořádacího podílu v s.r.o. a vypořádacího podílu v družstvu (I-46).

DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

- ▶ Zvýšení slevy na poplatníka od 1. 1. 2021 na 27.840,- Kč, od 1. 1. 2022 na 30.840,- Kč.
- ▶ Zvýšení daňového zvýhodnění na druhé a další vyživované dítě a zrušení limitu pro výplatu daňového bonusu od 1. 1. 2021. Za rok 2021 lze uplatnit přes roční zúčtování prováděné zaměstnavatelem či daňové přiznání za rok 2021.
- ▶ Růst minimální mzdy (a návazně zaručené mzdy) od 1. 1. 2022 na 16.200,- Kč.
- ▶ Zrušení superhrubé mzdy od 1. 1. 2021.
- ▶ **Zavedení zvýšené sazby daně 23 % místo solidární přírážky, rozšíření rozsahu příjmů ke zdanění vyšší sazbou daně od 1. 1. 2021 (nově se aplikuje také např. na neosvobozené příjmy z prodeje**

ÚVOD DO CLOUD COMPUTINGU

První ze série článků o principech cloudových technologií se zaměřením na jejich bezpečnost

VÍCE INFORMACÍ

cenných papírů, prodeje nemovitých věcí či příjmy z nájmu).

- ▶ Osвобоzení výnosů z dluhopisů vydaných členským státem EU - účinné od 1. 1. 2021.
- ▶ Zavedení paušálního režimu pro OSVČ s minimální paušální daní od 1. 1. 2021. Nová vláda plánuje zvýšení limitu obratu, kdy lze režim využít, na 2 miliony Kč z 1 milionu Kč. Změna má proběhnout v návaznosti na plánované zvýšení limitu obratu pro povinnou registraci k DPH též na 2 miliony Kč.
- ▶ **Prodloužení časového testu pro osvobození příjmu z prodeje nemovité věci z 5 na 10 let pro prodej nemovitých věcí pořízených od 1. 1. 2021.**
- ▶ Omezení výše nezdanitelné části základu daně u úroků z úvěru ze stavebního spoření, hypotečního úvěru z částky 300.000,- Kč na 150.000,- Kč pro bytové potřeby obstarané od 1. 1. 2021.
- ▶ Navýšený limit pro nezdanitelnou část základu daně z titulu darů na 30 % základu daně pro kalendářní roky 2020 a 2021.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY**One Stop Shop („OSS“) pro E-commerce**

- ▶ Český zákon byl implementován se zpožděním oproti evropské směrnici. Účinnost této novely týkající se přeshraničního obchodování s konečným spotřebitelem (B2C) nastala 1. 10. 2021.
- ▶ Byl stanoven souhrnný limit 10 tis. EUR pro prodej zboží na dálku a přeshraniční TBE (telekomunikační, rozhlasové, elektronické) služby. Plátce může splnit povinnost odvodů DPH v jiném členském státu EU prostřednictvím OSS v ČR.
- ▶ Kvartální zdaňovací období, správcem daně je Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště pro Brno I.

Import One Stop Shop („IOSS“) pro E-commerce

- ▶ **Nový institut od 1. 7. 2021 (resp. 1. 10. 2021) pro prodej dovezeného zboží na dálku konečnému spotřebiteli (B2C).**
- ▶ Možnost přiznat evropské DPH dodavatelem prostřednictvím IOSS při dovozu zboží v hodnotě do 150 EUR ze třetích států, které je přímo odesláno kupujícímu v EU.
- ▶ Měsíční zdaňovací období, správcem daně je Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště pro Brno I.

Změny v DPH u cestovních služeb od roku 2022

- ▶ Od 1. 1. 2022 již poskytovatel cestovních služeb nemůže stanovit základ daně souhrnně za celé zdaňovací období, ale musí jej stanovovat jednotlivě pro každého zákazníka.
- ▶ Poskytovatel cestovních služeb nově také zdaňuje přijaté zálohy (pokud je známa sazba daně a místo plnění cestovní služby). Základem daně je přírůžka vypočtená jako přijatá úplata krát koeficient pro výpočet přírůžky.
- ▶ Došlo ke zúžení osvobození u letecké přepravy osob do třetích zemí. Celá přeprava již není osvobozená od DPH, ale část přepravy na území EU podléhá zdanění přírůžkou.

Zrušení osvobození u dovozu nízkohodnotového zboží

- ▶ Dovozy zboží s vlastní hodnotou nepřesahující 22 EUR již není osvobozen od DPH od 1. 10. 2021.
- ▶ Zůstává osvobození od cla u zboží s hodnotou do 150 EUR.

Prominutí DPH na energie

- ▶ DPH u dodání elektřiny a plynu či jejich pořízení z jiného členského státu EU nebo dovozu.
- ▶ Vztahovalo se na DUZP od 1. 11. 2021 do 31. 12. 2021.
- ▶ Vztahovalo se i na úplaty přijaté před uskutečněním zdanitelného

plnění, pokud byly splněny zákonné podmínky pro přiznání daně z přijaté částky ke dni přijetí úplaty.

Prominutí DPH na ochranné pomůcky

- ▶ MF ČR se rozhodlo nepřistoupit k dalšímu prodloužení prominutí DPH u filtračních polomasek a respirátorů třídy ochrany FFP2 a vyšší.
- ▶ Toto prominutí skončilo k 31. 12. 2021.

Intrastat

- ▶ Účinnost od 1. 1. 2022, tzn. prvně se vztahuje na hlášení za leden 2022.
- ▶ Výrazné zjednodušení u zpravodajských jednotek s obratem pro Intrastat mezi 12 a 20 mil. Kč (každý směr posuzován zvlášť), pokud neobchodují s vybranými komoditami. Podává se jen jedno hlášení ročně s omezenými údaji.
- ▶ Rozšíření okruhu vykazovaných údajů u vyváženého zboží o DIČ a zemi původu zboží.
- ▶ Změna kódů povahy transakce.
- ▶ Zvýšení limitu malých zásilek na 400 EUR.
- ▶ A další změny.

DAŇOVÝ ŘÁD**Nová daňová informační schránka, tzv. „DIS+“**

- ▶ Původní daňová informační schránka bude ukončena ke dni 28. 2. 2022.
- ▶ Stávající zmocnění pro daňového poradce či zaměstnance nejsou přenesena do DIS+. DIS+ se tak musí aktivovat a nastavit zcela nově.
- ▶ Značné problémy s přihlášením mají zahraniční členové statutárních orgánů, kterým není umožněno se přihlásit přes datovou schránku. Zatím jedinou spolehlivou metodou v těchto případech je osobní vyzvednutí zvláštních přihlašovacích údajů na finančním úřadě.

Lhůta pro podání daňového přiznání

- ▶ V případě podání daňového přiznání do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období je od roku 2021 daň vyměřována na konci této lhůty bez ohledu na to, zda podání učinil daňový poradce nebo se jedná o auditovanou společnost.
- ▶ **Kromě dřívější platby daňové povinnosti tak dochází i k dřívějšímu vracení přeplatků.**
- ▶ Dřívější stanovení daňové povinnosti také návazně mění zálohy na daň. U zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok, se mění zálohy na daň již k 15. 6. oproti praxi zaříté záloze k 15. 9.
- ▶ Dle našich zkušeností správci daně uvedené změny zaznamenali a dochází ke stanovování daňových povinností v souladu se zákonem.

EVIDENCE SKUTEČNÝCH MAJITELŮ

- ▶ K datu 1.6.2021 došlo k významným změnám evidence skutečných majitelů.
- ▶ Stanovena nové definice skutečného majitele. Zásadní dopad to má zejména na české společnosti, které již dříve nechaly zapsat jako skutečného majitele svůj statutární orgán.
- ▶ Kromě peněžní sankce je hlavní sankcí za nesplnění povinnosti **zákaz vyplacení podílu na zisku.**

ZAMĚSTNANECKÉ AKCIOVÉ PROGRAMY

Vdnešní době nedostatku kvalifikované pracovní síly hledají zaměstnavatelé cesty, jak zatraktivnit nabízené pozice či udržet své klíčové zaměstnance. Pro tento účel existuje řada motivačních a benefitních programů pro zaměstnance. Jednou ze zajímavých možností motivace mohou být takzvané zaměstnanecké akciové programy. V následujícím článku vám přinášíme jejich základní aspekty.

Pokud hovoříme o zaměstnaneckých akciích, máme nejčastěji na mysli **programy participace** zaměstnanců na společnosti. Zjednodušeně řečeno se jedná o systém, který umožňuje zaměstnancům nabývat podíl na společnosti, typicky ve formě akcií, a to za výhodnějších než tržních podmínek. V jiných obchodních korporacích (např. ve společnosti s ručením omezeným) lze takový systém též vytvořit, nicméně akciové společnosti mají pro jeho využití nejlepší předpoklady.

Výhodou zaměstnaneckých programů participace je významná dlouhodobá motivační složka, tzv. ownership mentalita neboli mentalita majitele. Ta spočívá v tom, že je ve finančním zájmu zaměstnance, aby společnost dlouhodobě prosperovala, a tím je zaměstnanec zároveň motivován ve společnosti zůstat, aby maximalizoval výši získaných výhod.

Mezi zaměstnaneckými programy participace se v praxi objevují například:

1. opční plán,
2. přímý prodej akcií,
3. stínové akcie.

Vzhledem k tomu, že se u zaměstnaneckých programů často jedná o nemalé částky, je zásadní jejich správné nastavení také z pohledu zdanění a odvodů na sociální a zdravotní pojistné. Výhody plynoucí zaměstnancům z těchto programů se vždy v první fázi považují za příjem ze závislé činnosti. Důvodem je jednoznačná souvislost se zaměstnáním. Ve druhé fázi jsou pak již příjmy z držby či prodeje akcií podřazovány pod příjmy kapitálové a ostatní, tedy mimo režim zaměstnání. Až zde tedy pak přichází v úvahu možnost osvobození příjmů.

Pro správné nastavení režimu odvodů je pak třeba zejména identifikovat okamžik zdanění a určit výši příjmu ke zdanění. Toto bude záviset zejména na typu zaměstnaneckého programu, které blíže komentujeme níže.

V neposlední řadě se posuzuje způsob zdanění příjmů (prostřednictvím plátce přes mzdy či přes daňové přiznání) a zda takový příjem podléhá odvodům na sociální a zdravotní pojištění. Zde jde zejména o detailní analýzu nastavení programu a vztahů mezi entitou, na které jsou akcie nabývány, právním zaměstnavatelem a zaměstnancem.

Opční plán

Podstatou opčního plánu je právo opce, kterým se rozumí právo odkoupit v budoucnu akcie společnosti za předem dohodnutou (zvýhodněnou) cenu. Jedná se ale pouze o právo, zaměstnanec není vázán povinností akcie odkoupit. Právo odkoupit akcie zaměstnanci zpravidla nabývají postupně během trvání pracovního poměru.

Při obvyklém nastavení zaměstnaneckého opčního plánu obvykle dochází ke zdanění a případnému odvodu sociálního a zdravotního pojistného po uplatnění opce, a to okamžikem připsání akcií na majetkový účet zaměstnance. Zdaňuje se příjem ve výši rozdílu mezi tržní hodnotou akcie k danému okamžiku a kupní cenou hrazenou zaměstnancem.

Přímý prodej akcií

Na rozdíl od opčního plánu, kdy má zaměstnanec pouze právo opce, se mohou strany dohodnout i na přímém prodeji akcií za předem dohodnutou (zvýhodněnou) cenu. Tato varianta zpravidla přichází už na začátku pracovního poměru nebo brzy po něm, není však vyloučeno ani postupné uvolňování akcií.

U tohoto programu participace dochází ke zdanění a případnému odvodu sociálního a zdravotního pojistného okamžikem připsání akcií na majetkový účet zaměstnance. Zdaňuje se příjem ve výši rozdílu mezi tržní hodnotou akcie k danému okamžiku a kupní cenou hrazenou zaměstnancem.

Stínové akcie

Stínové akcie fungují na podobném principu jako opční plán, nicméně s tím rozdílem, že zaměstnanci na základě interního či smluvního mechanismu postupně vzniká právo na peněžitou odměnu, která odpovídá zhodnocení akcie od dohodnutého okamžiku. Zaměstnanci se tak nikdy nestanou akcionáři, společnosti vznikne pouze smluvní povinnost vyplatit jim v určitý okamžik částku odpovídající zhodnocení akcií, a to jako bonus ke mzdě.

V případě programu stínových akcií zaměstnanci reálně nenabývají cenné papíry, hodnota peněžité odměny je od nich pouze odvozena. Ke zdanění příjmu a případnému odvodu sociálního a zdravotního pojistného pak dochází k okamžiku jeho zúčtování, resp. výplaty této peněžité odměny v její plné výši.

Pokud se společnost rozhodne pro uplatnění zaměstnaneckého programu participace, je dobré pamatovat na některé základní podmínky, které definují pravidla, na jejichž základě bude program prováděn. Naše doporučení jsou zejména:

- ▶ Omezit objem akcií, které budou na program využity (10–15 %).
- ▶ Vyhradit si právo jednostranné změny některých parametrů programu.
- ▶ Definovat, jaká akcionářská práva jsou s akciemi spojena (podíl na zisku x hlasovací práva).

PROMINUTÍ SPRÁVNÍCH POPLATKŮ NAVÁZANÝCH NA OBDOBÍ LISTOPAD A PROSINEC 2021

Rozhodnutí o prominutí správního poplatku z důvodu mimořádné události

VÍCE INFORMACÍ

- ▶ Právo společnosti odkoupit od zaměstnance nabyté akcie zpět za tržní cenu, např. v situaci odchodu ve špatné víře (tzv. bad leaver).
- ▶ Omezit (či úplně zakázat) převod akcií na třetí osoby nebo jejich zatížení (např. zástavní právo).
- ▶ Detailně posoudit daňové dopady programu a vhodně je komunikovat vůči zaměstnancům.

Přestože programy participace nejsou a ani nemohou být jediným způsobem, jak přilákat motivované a kvalitní zaměstnance, mohou představovat atraktivní benefit, o který právě takoví zaměstnanci budou stát. Je však třeba **program pečlivě nastavit na míru konkrétní společnosti**.

Lukáš Regec, Monika Lodrová, Adam Hussein
lukas.regec@bdolegal.cz, monika.lodrova@bdo.cz,
adam.hussein@bdolegal.cz

PODMÍNKY PRO UPLATNĚNÍ NÁROKU NA ODPOČET DPH, ANEB MUSÍ PODNIKATEL PROKAZOVAT TZV. DEKLAROVANÉHO DODAVATELE?

Každý podnikatel - plátce DPH si je dostatečně dobře vědom, jaké elementární podmínky musí splnit, aby mu vznikl nárok na odpočet DPH. Plnění musí přijmout od jiného plátce DPH a následně použít pro svou zdanitelnou ekonomickou činnost. V obou případech jej stíhá důkazní břemeno. Posledních několik málo let se hovoří o další podmínce, bez které si příjemce plnění není oprávněn nárokovat odpočet DPH. Je jí prokázání tzv. **deklarovaného dodavatele**, tj. osoby uvedené na daňovém dokladu. Této podmínce se věnuje následující článek.

Jak jsem již v úvodu naznačil, nárok na odpočet DPH vzniká plátcí v okamžiku naplnění tzv. hmotněprávních podmínek nároku, mezi které patří: (i) poskytovatelem plnění je jiný plátce DPH, (ii) předmětné plnění fakticky existuje (nejde o fiktivní dodání), a (iii) přijaté plnění je příjemcem plnění použito v rámci své zdanitelné ekonomické činnosti.

Názor finanční úřadů, který přetrvává již řadu let, je takový, že k výše zmíněným podmínkám rovněž patří podmínka tzv. **deklarovaného dodavatele**. A protože důkazní břemeno k nim nese příjemce plnění, pak i prokázání této čtvrté podmínky je na plátcí DPH. Na první pohled by se mohlo zdát, že z pohledu praktického ekonomického života nejde o nic tak zásadního – opak však bývá pravdou. Obezřetný podnikatel (příjemce plnění) bude zpravidla disponovat důkazy (velice pravděpodobně smluvní dokumentací a jinými listinami), kterými se mu podaří prokázat faktickou existenci zboží či služby, kterou přijal. Současně by mu nemělo činit problém prokázat, že jej použil v rámci svých podnikatelských aktivit. V drtivé většině případů, se kterými se dnes v praxi setkávám, tyto archivované dokumenty již nedokážou spolehlivě prokázat, že předmětné plnění poskytla právě ta osoba, která je uvedena na daňovém dokladu jako dodavatel zboží či poskytovatel služby. Podstatou čtvrté hmotněprávní podmínky je právě prokázání skutečnosti, že zboží či službu fakticky dodal plátce, jenž je uveden na daňovém dokladu, a nikdo jiný (např. jiný plátce). V praxi unést důkazní břemeno k této skutečnosti činí značné potíže; nutno dodat, že jsou si toho vědomy i finanční úřady, které drtivou většinu dnešních daňových kontrol na DPH zaměřují právě na prokazování tzv. deklarovaného dodavatele.

Spor mezi právním názorem českých správců daně (pod metodickým řízením Generálního finančního ředitelství) a tuzemskými plátcí DPH

musel logicky vyústit až na půdě Soudního dvora Evropské unie, jenž je jedinou autoritou podávající závazný výklad harmonizovaného systému daně z přidané hodnoty v EU. Ten se ve svém rozsudku ze dne 9. prosince 2021 ve věci sp. zn. C-154/20 **Kemwater ProChemie s.r.o.** právě touto palčivou otázkou zabýval. Rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie směřuje k těmto závěrům:

- ▶ samotné uvedení osoby dodavatele na daňový doklad není hmotněprávní podmínkou,
- ▶ naopak postavení (status) dodavatele již hmotněprávní podmínkou je.

Dle soudního dvora je pro udržení zásady neutrality daně z přidané hodnoty klíčové, aby nevznikla situace, kdy **skutečným dodavatelem** zboží (poskytovatelem služby) bude osoba nepovinná k dani (v našem případě neplátce daně), ovšem příjemce plnění si DPH odečte, jelikož na daňovém dokladu bude uveden jiný plátce DPH, který však plnění fakticky neuskutečnil. Proto soudní dvůr jednoznačně uzavírá, že příjemci plnění vznikne nárok na odpočet DPH pouze tehdy, pokud jej fakticky poskytla osoba povinná k dani (v českých podmínkách plátce DPH) bez ohledu na to, kdo je uveden na daňovém dokladu.

Současně lze z rozsudku vyvodit, že **důkazní břemeno k prokázání skutečného dodavatele (osoby povinné k dani) tíží příjemce plnění**. Pokud však ze všech okolností případu plyne, že sporné plnění svou povahou (technologickou náročností) či cenou (vyšší než 1 mil. Kč jednorázově, případně u opakovaného plnění v průběhu 12 po sobě jdoucích měsíců) muselo být dodáno osobou povinnou k dani (plátcem DPH), pak soudní dvůr jasně dodává, že v takovém případě se má tato podmínka pro vznik nároku na odpočet DPH za splněnou.

Jak je to tedy s prokazováním tzv. deklarovaného dodavatele pro rozhodnutí Kemwater? **Bude stále na nás, abychom si s péčí řádného hospodáře zajišťovali maximum důkazů, kterými v případě potřeby budeme správci daně prokazovat, že jsme plnění přijali od plátce DPH. Finanční úřad nám však již nebude oprávněn odepřít odpočet v situaci, kdy se ukáže, že plnění fakticky poskytl jiný plátce DPH než ten uvedený na daňovém dokladu. A to je velké plus!**

Vít Křivánek
vit.krivanek@bdolegal.cz

ŘÍZENÍ FIRMY V TURBULENTNÍM EKONOMICKÉM PROSTŘEDÍ

Podnikatelské prostředí v současné době charakterizují turbulentní ekonomické změny, které ovlivní další směřování mnohých firem. Nejen výrobní společnosti jsou pod tlakem navyšování vlastních nákladů a pod tíhou této laviny potřebují navýšit ceny odběratelům. Tato situace vyvolává tlak na změnu dodavatelů a redefinici mnohých dodavatelско-odběratelských vztahů. Při jednáních o cenách a budoucích obchodních vztazích se do drobnohledu odběratelů a financujících partnerů dostane vnitřní efektivita obchodních partnerů a jejich procesy.

Enormnímu tlaku na zvyšování odběratelských cen např. u výrobních společností výraznou měrou přispívá zvyšování cen energií, kdy cena silové elektřiny z 52 EUR/MWh k 01/2021 vystoupala na až k 273 EUR/MWh 12/2021. Dále jsme zaznamenali v období roku 2021 růst cen většiny průmyslových kovů (Měď +26 %, Hliník + 41 %, Ocel + 10 %, Zinek + 19 %), index ceny plastových materiálů vzrostl o 49 % (zahrnuje LD/LLDPE, HDPE, PP, PVC, PS, PET, ABS, PA, PC, PMMA, POM).

Kromě zvyšování cen vstupů čelí společnosti vysoké volatilitě v poptávce či nedostatku kvalifikovaných pracovníků ve výkonných profesích, středním managementu apod. Z hlediska ceny za financování vystoupala 3. měsíční sazba PRIBOR z 0,36 % v 01/2021 na 4,05 % v 12/2021, v kontrastu je výše 3. měsíční sazby EURIBOR -0,545 % v 01/2021 a -0,588 % v 12/2021. Exportéry také významně zasahuje posilování koruny k 25 Kč/EUR či až k 24 Kč/EUR.

Za dané ekonomické reality nelze předpokládat, že se prostředí vrátí do situace před pandemií COVID-19. Dojde k významným změnám na trhu, v některých odvětvích k jeho konsolidaci. Subjekty, které se přizpůsobí novým podmínkám, se budou dál rozvíjet, nikoliv stagnovat či zanikat.

V takovémto ekonomickém prostředí je vhodné pozornost zaměřit na:

- ▶ **Výhledové finanční modely** – zpracování výhledových modelů a posuzování různých scénářů vývoje, ať už se jedná o výhled cashflow, otevřené měnové pozice, rámcového kapacitního plánu, alternativního organizačního uspořádání, využití fixních nákladů apod. CRM data týkající se prodeje/klíčových zákazníků a jejich systematické využívání k tvorbě obchodní strategie i reportingu mají v tomto ohledu nezastupitelnou úlohu. Zpracování pravidelných agend je nutné podpořit automatizovanými procesy.
- ▶ **Řízení změnových projektů** – čtenější jsou tak multidisciplinární projekty, které v rámci standartních procesů nebyly ve firmách řešeny. Tyto cílené transformační projekty budou vyžadovat koordinaci napříč existující organizační strukturou, respektive speciálně dedikovanými projektovými manažery, nebo projektově orientovanou organizační strukturou.
- ▶ **Strategický nákup** – bude nutné častěji oslovovat alternativní dodavatele za účelem diverzifikace rizik nedodání, nadměrného růstu cen, změn ve finančních podmínkách obchodního vztahu apod. Řízení procesu výběru nového dodavatele nezávislým subjektem umožňuje oslovit širší spektrum dodavatelů a verifikuje případné stereotypy v rámci nákupních vztahů.
- ▶ **Strategická partnerství** – v zájmu rozšiřování zákaznického portfolia a vyššího využití fixních nákladů, budou situace vyžadovat uzavírání nových strategických partnerství, ať už formou alianční spolupráce nebo kapitálových vstupů.

Pro bližší konzultaci konkrétní situace se na nás neváhejte obrátit. S problematikou týkající se zvyšování výkonosti firem skrze procesy v nákupu, obchodních činnostech, finančního řízení a transformačních projektů vám rádi pomůžeme.

Kamil Vaníš
kamil.vanis@bdo.cz

NEZAPOMEŇTE SI ZAPSAT DO KALENDÁŘE: PŘEHLED PLÁNOVANÝCH SEMINÁŘŮ A WEBINÁŘŮ

I v roce 2022 jsme pro vás připravili sérii školení na téma příležitosti moderní doby v oblasti odpovědného podnikání, kyberbezpečnosti a digitalizace, ale také přehled novinek v oblasti legislativy.

Semináře se konají prezenčně a formě online webinářů. Prohlédněte si aktuální přehled seminářů BDO:

SEMINÁŘ: NOVINKY V OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ: AKTUÁLNÍ RIZIKA A POVINNOSTI FIREM A VEŘEJNÉHO SEKTORU

- ▶ 24. února 2022
- ▶ 28. dubna 2022
- ▶ 19. května 2022

Zákon o ochraně oznamovatelů, který transponuje směrnici EU, měl nabýt účinnost 17. 12. 2021. Návrh zákona se ale nestihl projednat a směrnice tak nebyla implementována včas. Co to však znamená pro firmy a organizace? Na semináři navrheme efektivní řešení, jak tyto výzvy zvládnout a jak minimalizovat uvedená regulatorní a reputační rizika. Popíšeme také, jak nové povinnosti co nejlépe využít ve prospěch firmy nebo jak ochranu oznamovatelů propojit s existujícími rámci odpovědného podnikání (ESG).

Přednášející

- Stanislav Klika, Head of Risk Advisory Services

SEMINÁŘ: DIGITALIZACE VE FINANCÍCH

- ▶ 22. března 2022

Srdečně vás zveme na seminář, kde vám představíme možnosti automatizace a digitalizace v oblasti finančních procesů ve společnostech. Na semináři vám ukážeme, jaké činnosti lze zpracovat pomocí robotů a strojového učení. Na základě zkušeností z praxe vám ukážeme, jak využití robotizace a automatizace ovlivní zajištění zpracování ekonomických agend. Podíváme se, jaké technologie dnes pomáhají ve financích, jakou mají podobná řešení návratnost, dotkneme se i hlavních úskalí při jejich zavádění.

Přednášející

- Tomáš Kubiček, Partner
- Ondřej Beránek, Consultant

SEMINÁŘ: JAK SE ZORIENTOVAT V NOVÝCH „ZELENÝCH“ POVINNOSTECH A UDĚLAT Z NICH KONKURENČNÍ VÝHODU

- ▶ 23. března 2022
- ▶ 11. května 2022

Zelená dohoda pro Evropu (Green Deal), Fit for 55, taxonomie, NFRD, CSRD, SFDR, ESG... Už jste tyto pojmy slyšeli, ale není vám jasné, co se za nimi skrývá? Chtěli byste se dozvědět, jak tyto nové povinnosti ovlivní vaše podnikání? Zajímá vás, jak z nich vytěžit maximální výhody pro váš byznys? Nebo byste jen chtěli podnikat zodpovědně a zvažujete, jaké přístupy zvolit?

Přednášející

- Lucie Johaníková, Partner
- Stanislav Klika, Head of Risk Advisory Services

